

Sygn. akt IX Ca 360/18 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek
-----------------	-------------------

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2018 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B.

przeciwko W. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt X C 3347/17

oddala apelację.

SSO Beata Grzybek

Sygn. akt IX Ca 360/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej z weksla kwoty 3460,25 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonymi od dnia 24 czerwca 2017r. do dnia zapłaty. Nadto, domagała się od pozwanej zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu podała, że poprzez podpisanie weksla pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz powódki kwoty 3.460,25 zł. Pomimo wezwania do wykupu weksla, pozwana nie dokonała żadnej wpłaty. Stąd, powództwo jest zasadne i konieczne.

Pozwana W. W. nie kwestionowała faktu zaciągnięcia zobowiązania wekslowego celem zabezpieczenia wierzytelności powódki wynikających z umowy pożyczki. Jak się wydaje, pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonej pozewem należności wskazując m.in. „(...) wzięłam tylko 1200 złotych. Zdumiona jestem wysokością tego zobowiązania, są naliczone duże odsetki”. Pozwana powołała się na trudną sytuację materialną, szczegółowo ją opisując podczas rozprawy oraz wniosła o rozłożenie świadczenia na raty w wysokości nie wyższej niż 50 zł miesięcznie.

Prokurator Prokuratury Rejonowej O. – P. (...) w O. zgłosił udział w niniejszym postępowaniu.

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanej na rzecz powódki z weksla kwotę 3.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty. Oddalił powództwo w pozostałej części. Nie obciążył pozwanej kosztami procesu na rzecz powódki.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne. W dniu 12 grudnia 2016r. strony zawarły umowę nr (...), na podstawie której (...) S.A. w B. udzieliła pozwanej pożyczki gotówkowej w wysokości 1750 zł (środki faktycznie udostępnione na podstawie umowy).

Ponadto, pozwana zobowiązała się do zapłaty następujących kwot:

- opłaty przygotowawczej (129 zł),
- wynagrodzenia prowizyjnego (1311 zł),
- wynagrodzenia za przyznanie pożyczkobiorcy (...) (300 zł)
- odsetek umownych.

Splata pożyczki pierwotnej miała nastąpić w 30 ratach po 124 zł.

Na mocy umowy pożyczkobiorca wystawił i przekazał pożyczkodawcy weksel własny in blanco „nie na zlecenie”, celem zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy pożyczki.

W treści sporządzonej deklaracji wekslowej, pozwany upoważnił pożyczkodawcę do wypełnienia weksla, w szczególności – do wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą wysokości jego zadłużenia.

Wypełnienie weksla mogło nastąpić w przypadkach opisanych w deklaracji m.in. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty.

Powódka dokonywała pewnych niewielkich wpłat na poczet zobowiązań, wynikających z opisanej umowy.

W dniu 24 maja 2017r., powódka złożyła pozwanej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki, z uwagi na brak spłat zgodnie z ustalonym harmonogramem. Jednocześnie zawiadomiła ją, iż weksel in blanco został wypełniony i w przypadku braku spłaty w terminie 30 dni, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową.

W piśmie tym powódka wskazała, że na dłużną kwotę składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki w wysokości 3456 zł oraz umowne odsetki dzienne, wyliczone na podstawie pkt 4.1 postanowień umowy w wysokości 4,25 zł.

Powódka wypełniła weksel na kwotę 3460,25 zł. Termin płatności oznaczono na 23 czerwca 2017r.

W ocenie Sądu Rejonowego roszczenie powoda zasadne było jedynie w części, co do kwoty 3.000 zł. Uzasadnione wątpliwości Sądu budziła umowa w części dotyczącej (...) – P. (...) E. oraz wysokość wynagrodzenia prowizyjnego. Pierwsze z postanowień umownych. Zapisy umowy w zakresie odnoszącym się do odroczenia lub obniżenia rat kreuja w istocie obowiązek uiszczenia dodatkowej opłaty w zamian za wyrażenie zgody na zapłatę w nieco późniejszym terminie (przy czym możliwość ta jest ograniczona do niewielkiej liczby rat). Zgodnie z treścią art. 481 k.c., uiszczenie należności pieniężnej po terminie skutkuje obowiązkiem uiszczenia przez zobowiązanego odsetek za opóźnienie, których wysokość – także w oparciu o zgodne oświadczenia woli stron – nie powinna przekroczyć ustawowego pułapu (tzw. maksymalnych odsetek za opóźnienie – art. 481 par. 21 k.c.). Opłatę ustanowioną za poziom przekraczającym wartość odsetek za opóźnienie w uiszczeniu rat, w zamian za możliwość zapłaty tych rat po terminie bez obowiązku uiszczania odsetek, należy uznać za świadczenie rażąco nieekwiwalentne. Tym samym, takie zastrzeżenie umowne musi być uznane za nieważne jako niezgodne zasadami współżycia społecznego i prowadzące do obejścia prawa (art. 58 k.c.). Z kolei co do wysokości wymienionego w umowie „wynagrodzenia prowizyjnego”, nie wiadomo w istocie, w

zamian za jakie czynności wynagrodzenie to było pobierane i w jaki sposób zostało skalkulowane. Wynagrodzenie to należy zatem uznać za zawyżone (art. 58 k.c.).

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód w części oddalającej powództwo i zarzucił wyrokowi:

1. Naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 385(1) k.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą nieuzasadnionym przyjęciem w realiach niniejszej sprawy, iż postanowienia umowy pożyczki w szczególności w zakresie wynagrodzenia prowizyjnego i Twojego Pakietu są abuzywne pomimo, że są sformułowane w sposób jednoznaczny i określają cenę (wynagrodzenie) co wyklucza kontrolę abuzywności;
2. Naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 58 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą nieuzasadnionym przyjęciem w realiach niniejszej sprawy, iż postanowienia umowy pożyczki w szczególności w zakresie wynagrodzenia prowizyjnego i Twojego Pakietu są sprzeczne z zasadami uczciwości kupieckiej oraz prawami konsumenta i z tego powodu nienależne;
3. Naruszenie art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim poprzez jego niezastosowanie, polegające na nieuzasadnionej odmowie zasądzenia przez Sąd I instancji kwot z tytułu wynagrodzenia prowizyjnego i Twojego Pakietu pomimo, iż koszty te mieszczą się w limicie pozaodsetkowych kosztów kredytu;
4. Naruszenie art. 233 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż powód w związku z wypowiedzeniem umowy pożyczki naliczał koszty windykacyjne, podczas gdy umowa pożyczki w ogóle tego nie przewidywała a powód takich kosztów nie naliczał ani nie dochodził od pozwanej.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji wskazując w uzasadnieniu na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Na wstępie należy zaznaczyć, że niniejsza sprawa o zapłatę z weksla in blanco podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym (uchwała SN w sprawie III CZP 51/11), a Sąd Okręgowy nie przeprowadził postępowania dowodowego, a zatem zgodnie z dyspozycją art. 505¹³ § 2 k.p.c., uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Należy wskazać, że Sąd I instancji prawidłowo i dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe oraz orzekł na podstawie wszystkich prawidłowo zaoferowanych przez strony dowodów, dokonując trafnej ich oceny. Ocena wiarygodności i mocy dowodów została przeprowadzona w granicach przysługującej Sądowi I instancji z mocy art. 233 § 1 k.p.c. swobody osądu.

Ustalenia faktyczne w sprawie poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy dowodów, których ocena nie wykazała błędów natury faktycznej, czy logicznej, znajdując swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione, na czym oparł poszczególne ustalenia. Sąd I instancji wskazał również wnioski, jakie wyprowadził z dokonanych ustaleń, opierając na nich swoje merytoryczne rozstrzygnięcie, co zostało zawarte w dokładnych i logicznych wywodach uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.

Ustalenia faktyczne i ich ocenę Sąd Okręgowy przyjął za własne, zwracając uwagę, że nie ma wobec tego potrzeby procesowej przeprowadzania na nowo w uzasadnieniu tego orzeczenia oceny każdego ze zgromadzonych dowodów, a wystarczy odnieść się do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji (por. wyroki Sądu Najwyższego

z 10 października 1998r., III CKN 650/98, z 4 kwietnia 2003r., III CKN 1217/00, z 27 listopada 2003r., II UK 156/03, z 27 kwietnia 2010r., II PK 312/09 oraz z 9 lutego 2012r., III CSK 179/11).

W dalszej części należy podkreślić, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego (uchwała Sądu Najwyższego 31 stycznia 2008r., III CZP 49/07), dlatego powoływanie się w zarzutach na naruszenie prawa procesowego, ma skutek procesowy tylko do wymienionych w odwołaniu konkretnych zarzutów naruszenia procedury, z wyjątkiem powodujących nieważność postępowania.

Analiza akt sprawy nakazuje stwierdzić, że nie zaszły w toku procedowania Sądu pierwszej instancji jakiegokolwiek okoliczności, skutkujące nieważnością postępowania według przesłanek tej nieważności, wskazanych w treści przepisu art. 379 k.p.c.

Nie są trafne żadne z podniesionych zarzutów naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego i procesowego.

W rozpoznawanej sprawie, żądanie powódki jest oparte na stosunku wekslowym oraz roszczeniu dotyczącym zwrotu pożyczki. Strona powodowa - załączając do pozwu poświadczony za zgodność z oryginałem weksel powołała się jednocześnie na stosunek podstawowy, w związku z którym weksel ten został wystawiony. Dodatkowo pozwana zanegowała w części zasadność żądania twierząc, iż nie wie na jakiej podstawie powód naliczył wszystkie opłaty.

W orzecznictwie wskazuje się, sąd może uwzględnić stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony, jedynie wówczas, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na taką płaszczyznę podejmie stosowne czynności. Sąd w tym zakresie nie działa z urzędu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r. V CKN 136/00, Lex nr 46557, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2004 r. IV CK 331/02, Lex nr 599559).

W konsekwencji w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił łączący strony stosunek zobowiązaniowy, którego treścią była umowa pożyczki.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym wynagrodzenie odnoszące się do odroczenia lub obniżenia rat nawiązuje do istoty odsetek za opóźnienie, które są przewidziane w art. 481 k.c. i mają za cel wynagrodzenie wierzyciela za korzystanie z jego kapitału przez dłużnika. Ponieważ wierzyciel zastrzegł już w umowie odsetki umowne za opóźnienie, to kolejna opłata o podobnych charakterze zmierzałaby do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych (art. 58 w zw. z art. 481 § 2¹ k.c.). Dodatkowo naliczenie przedmiotowych opłat już przez same umawiające się strony zostało uzależnione od odroczenia lub obniżenia rat. Tymczasem takie okoliczności nie zostały przez powoda wykazane.

Trafnie również Sąd Rejonowy przyjął, że wynagrodzenie prowizyjne, nie zostało w umowie w żaden sposób sprecyzowane. Wykładnie językowa wskazywać może, że chodzi o odpłatność za określone czynności. Powód nie wskazał jednak tych czynności, nie udowodnił tym bardziej, że w rzeczywistości wykonał jakieś czynności na rzecz pozwanej.

W tej sytuacji wobec treści art. 6 k.c. nakazującemu udowodnienie określonego faktu stronie, która na ten fakt powołuje się, oddalenie roszczenia w tej części było prawidłowe.

Za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy, w oparciu o wszechstronną analizę materiału dowodowego, nienaruszającą przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002 r. sygn. II CKN 572/99). Stwierdzić także należy, iż jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w

równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r. sygn. II CKN 817/00). Apelacja tak wymaganych zarzutów nie przedstawia i nie wykazuje, aby ocena dowodów oraz oparte na niej wnioski były dotknięte powyższymi uchybieniami. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zakwestionowania dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny dowodów.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

SSO Beata Grzybek